Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
LAILA MEDINA
prednesené 9. januára 2025[1]

Vec C-665/23

IL
proti
Veracash SAS

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Platobné služby na vnútornom trhu – Smernica 2007/64/ES – Neautorizované platobné transakcie – Oznámenie neautorizovaných platobných transakcií – Lehota na oznámenie – Omeškanie oznámenia, ktoré nie je úmyselné ani spôsobené hrubou nedbanlivosťou – Povinnosť poskytovateľa platobných služieb vrátiť príslušnú sumu – Zodpovednosť platiteľa za neautorizované platobné transakcie“

I. Úvod

1. Prejednávaná vec sa týka určitých aspektov zodpovednosti za neautorizované transakcie, ktorá sa stanovuje v smernici 2007/64/ES[2]. Nastoľuje sa v nej otázka vzájomného vzťahu medzi ustanoveniami danej smernice, ktoré konkrétnejšie upravujú povinnosť platiteľa bez zbytočného odkladu oznámiť akúkoľvek neautorizovanú transakciu a dôsledky nesplnenia tejto povinnosti, v prípade, že neautorizovaná transakcia je výsledkom neautorizovaného použitia platobného nástroja. Táto vec Súdnemu dvoru v nadväznosti na jeho rozsudok CRCAM[3] poskytuje ďalšiu príležitosť zaoberať sa rovnováhou, ktorá sa má dosiahnuť medzi záujmami platiteľa a poskytovateľa platobných služieb.

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1). Táto smernica bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35). Vzhľadom na skutkový stav v spore vo veci samej a v súlade s tým, čo uvádza vnútroštátny súd, sa na prejednávanú vec vzťahuje smernica 2007/64.

[3] Rozsudok z 2. septembra 2021 (C-337/20, EU:C:2021:671; ďalej len „rozsudok CRCAM“).

II. Právny kontext

A. Právo Európskej únie

2. Článok 56 smernice 2007/64 s názvom „Povinnosti užívateľa platobných služieb vo vzťahu k platobným nástrojom“ v odseku 1 stanovoval:

„1. Užívateľ platobných služieb oprávnený na používanie platobného nástroja musí plniť tieto povinnosti:

a) používať platobný nástroj v súlade s podmienkami upravujúcimi vydávanie a používanie tohto platobného nástroja a

b) bez zbytočného odkladu oznámiť poskytovateľovi platobných služieb alebo ním určenému subjektu zistenie straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie.“

3. Podľa článku 58 smernice 2007/64 s názvom „Oznamovanie neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií“ platilo:

„Užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu, vrátane transakcií podľa článku 75, pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne [a to prípadne s výnimkou situácie, keď poskytovateľ platobných služieb – *neoficiálny preklad*] neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III.“

4. Článok 60 smernice 2007/64 s názvom „Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za neautorizované platobné transakcie“ v odseku 1 stanovoval:

„Členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie[,] a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

5. Článok 61 smernice 2007/64 s názvom „Zodpovednosť platiteľa za neautorizované platobné transakcie“ stanovoval:

„1. Odchylne od článku 60 platiteľ zodpovedá za stratu až do maximálnej výšky 150 EUR, ktorá súvisí so všetkými neautorizovanými platobnými transakciami a ktorá je spôsobená použitím strateného alebo odcudzeného platobného nástroja alebo zneužitím platobného nástroja v dôsledku nezabezpečenia personalizovaných bezpečnostných prvkov platiteľom.

2. Platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak mu vznikli na základe podvodného konania alebo úmyselným nesplnením jednej alebo viacerých jeho povinností podľa článku 56 alebo nesplnením týchto povinností v dôsledku jeho hrubej nedbalosti [nedbanlivosti – *neoficiálny preklad*]. V takýchto prípadoch sa neuplatňuje maximálna suma uvedená v odseku 1 tohto článku.

3. V prípadoch, keď platiteľ nekonal podvodne alebo nemal úmysel nesplniť svoje povinnosti podľa článku 56, môžu členské štáty znížiť zodpovednosť uvedenú v odsekoch 1 a 2 tohto článku, pričom zohľadňujú najmä povahu personalizovaných bezpečnostných prvkov platobného nástroja a okolnosti, za ktorých došlo k jeho strate, odcudzeniu alebo zneužitiu.

4. Platiteľ neznáša nijaké finančné dôsledky vyplývajúce z použitia strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja po tom, ako oznámil skutočnosti podľa článku 56 ods. 1 písm. b)[,] okrem prípadov, keď konal podvodným spôsobom.

…“

B. Vnútroštátne právo

6. Smernica 2007/64 bola do vnútroštátneho práva prebratá prostredníctvom ordonnance n° 2009-866 du 15 juillet 2009 relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (nariadenie č. 2009-866 z 15. júla 2009 o podmienkach upravujúcich poskytovanie platobných služieb a o zriaďovaní platobných inštitúcií), ktorým sa zaviedli najmä články L. 133-17, L. 133-18, L. 133-19 a L. 133-24 code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník) uplatniteľné v spore vo veci samej.

7. Podľa článku L. 133-17 ods. I Menového a finančného zákonníka platí, že „ak sa užívateľ platobných služieb dozvie o strate, krádeži, zneužití alebo akomkoľvek neautorizovanom použití platobného nástroja alebo súvisiacich údajov, bez zbytočného odkladu o tom informuje svojho poskytovateľa platobných služieb alebo ním určený subjekt, aby mohol byť nástroj zablokovaný“.

8. Podľa článku L. 133-18 tohto zákonníka platí:

„V prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú užívateľ oznámil za podmienok stanovených v článku L. 133-24, poskytovateľ platobných služieb bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej transakcie, a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, z ktorého sa finančné prostriedky odpísali, ktorý by zodpovedal stavu, ak by sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.

Platiteľ a jeho poskytovateľ platobných služieb sa môžu zmluvne dohodnúť na ďalšej finančnej náhrade.“

9. Podľa článku L. 133-19 tohto zákonníka platí:

„I. V prípade neautorizovanej platobnej transakcie nasledujúcej po strate alebo krádeži platobného nástroja je platiteľ zodpovedný za všetky straty vyplývajúce z použitia tohto nástroja, a to až do výšky 150 eur, pred poskytnutím informácie stanovenej v článku L. 133-17.

Platiteľ však nenesie zodpovednosť v prípade neautorizovanej platobnej transakcie uskutočnenej bez použitia personalizovaných bezpečnostných prvkov.

II. Zodpovednosť platiteľa nevzniká, ak bola neautorizovaná platobná transakcia uskutočnená zneužitím platobného nástroja alebo súvisiacich údajov bez vedomia platiteľa.

Platiteľovi zodpovednosť nevzniká ani v prípade falšovania platobného nástroja, ak mal platiteľ v čase neautorizovanej platobnej transakcie platobný nástroj v držbe.

III. Ak poskytovateľ platobných služieb nezabezpečí primerané prostriedky na splnenie oznamovacej povinnosti na účely zablokovania platobného nástroja podľa článku L. 133-17, platiteľ nenesie žiadne finančné dôsledky, pokiaľ sa nedopustil podvodného konania.

IV. Platiteľ znáša všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami, ak mu vznikli na základe podvodného konania alebo úmyselným nesplnením jeho povinností podľa článkov L. 133-16 a L. 133-17 alebo nesplnením týchto povinností v dôsledku jeho hrubej nedbanlivosti.“

10. Napokon podľa článku L. 133-24 uvedeného zákonníka platí:

„Užívateľ platobných služieb je povinný bez zbytočného odkladu a najneskôr v prekluzívnej lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú alebo nesprávne vykonanú platobnú transakciu; to neplatí v prípade, že poskytovateľ platobných služieb mu neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s knihou III hlavou I kapitolou IV.

S výnimkou prípadov, keď je užívateľom fyzická osoba konajúca mimo rámca svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámca samostatnej zárobkovej činnosti, sa strany môžu rozhodnúť, že sa od ustanovení tohto článku odchýlia.“

III. Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11. IL si v spoločnosti Veracash SAS otvoril vkladový účet v zlate. Veracash 24. marca 2017 zaslala na adresu IL novú kartu určenú na výber hotovosti a vykonávanie platieb. IL tvrdil, že o túto kartu nepožiadal ani mu nebola doručená, pričom od 30. marca do 17. mája 2017 boli z jeho účtu denne uskutočňované výbery, ktoré neautorizoval. Proti spoločnosti Veracash podal na Tribunal de grande instance d’Évry [4] (Súd prvej inštancie Évry, Francúzsko) žalobu o vrátenie a náhradu škody.

12. Keďže jeho žaloba bola v prvostupňovom konaní čiastočne zamietnutá, podal odvolanie na Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko). Jeho odvolanie bolo rozsudkom z 3. januára 2022 zamietnuté, a to najmä z dôvodu, že sa nemohol odvolávať na ustanovenia článku L. 133-18 Menového a finančného zákonníka, pretože spoločnosti Veracash neoznámil sporné transakcie „okamžite“ [5] a „bez zbytočného odkladu“. Toto konštatovanie sa zakladalo na skutočnosti, že IL zaslal formulár týkajúci sa sporných transakcií spoločnosti Veracash 23. mája 2017, čiže takmer dva mesiace po uskutočnení prvého sporného výberu.

13. IL podal kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), ktorý v tejto veci podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. IL sa odvoláva na dva kasačné dôvody. V rámci prvej časti druhého kasačného dôvodu [6] IL tvrdí, že Cour d’appel de Paris (Odvolací súd Paríž) vo svojom rozhodnutí nezohľadnil skutočnosť, že platiteľ má na oznámenie transakcie 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, takže porušil článok L. 133-24 Menového a finančného zákonníka v znení uplatniteľnom na vec samu.

[4] Tento súd bol 1. januára 2020 premenovaný na „Tribunal judiciaire d’Évry“ (súd v Évry, Francúzsko).

[5] Povinnosť oznámiť transakciu „okamžite“ sa v danom rozsudku pravdepodobne uvádza preto, že toto slovo bolo súčasťou všeobecných podmienok upravujúcich používanie karty „Veracard“, ktoré boli do daného rozsudku prevzaté.

[6] Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka iba prvej časti druhého kasačného dôvodu.

14. Vnútroštátny súd uvádza, že riešenie sporu závisí od toho, či poskytovateľ platobných služieb môže odmietnuť vrátiť sumu neautorizovanej transakcie, ak platiteľ, ktorý túto transakciu oznámil do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, tak urobil oneskorene, pričom toto omeškanie nebolo úmyselné ani spôsobené hrubou nedbanlivosťou z jeho strany.

15. Stanoviská účastníkov konania vo veci samej k tejto otázke sa líšia. IL ako osoba, ktorá vo veci samej podala kasačný opravný prostriedok, v prvom rade tvrdí, že užívateľ platobných služieb má na oznámenie neautorizovanej transakcie 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu. Veracash ako odporkyňa vo veci samej uvádza, že keď normotvorca v článku L. 133-24 Menového a finančného zákonníka uložil užívateľovi povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť neautorizovanú transakciu, pričom stanovil lehotu 13 mesiacov, mal v úmysle stanoviť dve lehoty a lehota 13 mesiacov je konečnou lehotou. Dodáva, že systematika daného ustanovenia vyžaduje, aby užívateľ platobných služieb po zistení nezrovnalosti reagoval okamžite tak, že túto nezrovnalosť oznámi poskytovateľovi služieb.

16. Vnútroštátny súd uvádza, že doslovný výklad článku 58 smernice 2007/64 môže v súlade s rozhodnutím Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž) viesť k záveru, že poskytovateľ platobných služieb je oprávnený odmietnuť vrátiť sumu neautorizovanej platobnej transakcie čisto z dôvodu, že mu ju užívateľ platobných služieb oznámil oneskorene, aj keď ju oznámil v lehote 13 mesiacov.

17. Vnútroštátny súd však zastáva názor, že takýto výklad sa zdá ťažko zlučiteľný s článkom 61 ods. 2 smernice 2007/64. Z tohto ustanovenia vyplýva, že platiteľovi sa jeho právo na vrátenie odníma iba v prípade, že okrem iného úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplnil jednu alebo viaceré svoje povinnosti podľa článku 56 danej smernice, medzi ktoré patrí povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť poskytovateľovi platobných služieb stratu, krádež alebo zneužitie platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie.

18. Vnútroštátny súd podotýka, že keď bol Súdny dvor požiadaný, aby v rozsudku CRCAM podal výklad článku 58 smernice 2007/64, k dôsledkom nesplnenia povinnosti platiteľa bez zbytočného odkladu poskytovateľovi platobných služieb oznámiť neautorizovanú transakciu sa vyjadrovať nemusel.

19. Hoci vnútroštátny súd uznáva záujem na motivovaní platiteľa k tomu, aby pri informovaní poskytovateľa platobných služieb konal s náležitou starostlivosťou, vzhľadom na článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 sa domnieva, že normotvorca Únie nemal v úmysle sankcionovať úplným odňatím práva platiteľa na vrátenie každé omeškanie bez ohľadu na okolnosti.

20. Platiteľovi by sa podľa názoru vnútroštátneho súdu malo právo na náhradu strát spôsobených neautorizovanou transakciou, ktorej sa mohlo zabrániť oznámením bez zbytočného odkladu, odňať iba v prípade, že oneskorenie oznámenia je úmyselné alebo je spôsobené jeho hrubou nedbanlivosťou.

21. Vzhľadom na uvedené Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 56, 58, 60 a 61 [smernice 2007/64] vykladať v tom zmysle, že platiteľovi je odňaté právo na vrátenie sumy neautorizovanej transakcie, ak oneskorene oznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú platobnú transakciu, hoci tak urobil do 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je odňatie práva platiteľa na vrátenie podmienené skutočnosťou, že omeškanie oznámenia bolo úmyselné alebo bolo spôsobené hrubou nedbanlivosťou platiteľa?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je platiteľovi odňaté právo na vrátenie všetkých neautorizovaných transakcií alebo len tých, ktorým sa dalo zabrániť, ak by sa oznámenie neuskutočnilo oneskorene?“

22. Písomné pripomienky predložili Veracash, česká a francúzska vláda, ako aj Európska komisia.

IV. Posúdenie

A. Prvá otázka

23. Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 58 smernice 2007/64 so zreteľom na jej články 56, 60 a 61 vykladať v tom zmysle, že platiteľovi je odňaté právo na vrátenie sumy neautorizovanej transakcie, ak poskytovateľovi platobných služieb túto transakciu oznámil oneskorene, a to aj napriek tomu, že tak urobil v lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

24. V záujme zodpovedania tejto otázky najprv uvediem všeobecný prehľad ustanovení upravujúcich zmluvné povinnosti strán vo vzťahu k platobným nástrojom a neautorizovaným platobným transakciám a pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti za straty vyplývajúce z neautorizovaných transakcií.[7] Potom objasním vzájomný vzťah medzi oznamovacími povinnosťami platiteľa.

1. Zmluvné povinnosti strán a zodpovednosť za straty vyplývajúce z neautorizovaných transakcií

25. Vo všeobecnosti možno identifikovať dve skupiny ustanovení, ktoré sú vo veci samej relevantné. Články 56 a 57 smernice 2007/64 stanovujú zmluvné povinnosti užívateľa platobných služieb[8] a poskytovateľa platobných služieb[9] vo vzťahu k platobným nástrojom. Články 58 až 61 danej smernice sa týkajú neautorizovaných platobných transakcií a upravujú oznamovaciu povinnosť užívateľa platobných služieb, dôkazné bremeno a zodpovednosť každej zo strán.

26. Článok 56 upravuje zmluvné povinnosti užívateľa platobných služieb vo vzťahu k platobným nástrojom. Užívateľ platobných služieb je teda povinný používať platobný nástroj v súlade so stanovenými podmienkami, zabezpečovať ochranu personalizovaných bezpečnostných prvkov platobného nástroja a bez zbytočného odkladu poskytovateľovi platobných služieb oznámiť zistenie straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja alebo jeho neautorizovaného použitia.

[7] Pozri MAVROMATI, D.: *The Law of Payment Services in the EU: The EC Directive on Payment Services in the Internal Market*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2008, s. 220 a nasl.

[8] Podľa článku 4 bodu 10 smernice 2007/64 je „užívateľom platobných služieb“ fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ. Pojmy „platiteľ“ a „príjemca“ sú vymedzené v bodoch 7 a 8 daného článku.

[9] Ako sa vymedzuje v článku 4 bode 9 smernice 2007/64.

27. Poskytovateľ platobných služieb je podľa článku 57 ods. 1 písm. a) a b) povinný okrem iného zabezpečiť, aby boli personalizované bezpečnostné prvky platobného nástroja prístupné iba užívateľovi platobných služieb, a zdržať sa odoslania nevyžiadaného platobného nástroja okrem prípadu, keď sa má predchádzajúci platobný nástroj vymeniť. Podľa článku 57 ods. 1 písm. c) musí navyše poskytovateľ platobných služieb zabezpečiť nepretržitú dostupnosť vhodných prostriedkov, aby mohol užívateľ platobných služieb v prípade straty, krádeže, zneužitia platobného nástroja alebo jeho neautorizovaného použitia splniť svoju oznamovaciu povinnosť podľa článku 56 ods. 1 písm. b). Napokon podľa článku 57 ods. 1 písm. d) musí poskytovateľ platobných služieb zabrániť každému použitiu platobného nástroja po tom, ako bolo vykonané oznámenie.

28. Článok 58 sa týka okrem iného[10] neautorizovaných platobných transakcií.[11] Užívateľovi platobných služieb sa v ňom ukladá všeobecná oznamovacia povinnosť ako predpoklad nároku na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb.[12] Užívateľ platobných služieb musí poskytovateľa platobných služieb „bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, inform[ovať] o tom, že zistil neautorizované… platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu“. Jedinou výnimkou z tejto povinnosti je prípad, keď poskytovateľ platobných služieb neposkytol ani nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III smernice 2007/64.

29. Článok 59 tejto smernice v rámci pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti v prípade neautorizovaných transakcií zahŕňa ustanovenia upravujúce dôkazné bremeno, ktoré pôsobia v prospech užívateľa platobných služieb. Dôkazné bremeno v podstate znáša poskytovateľ platobných služieb, ktorý musí preukázať, že transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná a zaúčtovaná.[13]

30. V praxi režim dokazovania stanovený článkom 59 smernice 2007/64 vedie k tomu, že pokiaľ bolo oznámenie podľa článku 58 uvedenej smernice vykonané v lehote, ktorá je v ňom stanovená, poskytovateľovi platobných služieb sa ukladá povinnosť okamžite vrátiť sumu neautorizovanej platobnej transakcie v súlade s článkom 60 ods. 1 tejto smernice.[14]

31. Článok 61 upravuje zodpovednosť platiteľa v špecifickej situácii, keď sú straty vyplývajúce z neautorizovanej transakcie spôsobené použitím strateného, odcudzeného alebo zneužitého platobného nástroja. Z odseku 1 tohto článku vyplýva, že zodpovednosť platiteľa za neautorizované transakcie je obmedzená maximálnou výškou 150 eur.[15] Zodpovednosť platiteľa je však neobmedzená, ak konal podvodným spôsobom alebo si úmyselne či v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplnil jednu alebo viaceré povinnosti podľa článku 56 (vrátane povinnosti oznámiť stratu, krádež alebo zneužitie platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie). Z článku 61 ods. 4 vyplýva, že po oznámení straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja už platiteľ nijaké finančné dôsledky neznáša, a to s výnimkou prípadu, keď konal podvodným spôsobom.

[10] Toto ustanovenie sa týka aj „nesprávne vykonaných platobných transakcií“. Keďže vo veci samej nejde o transakcie, ktoré nie sú v súlade s pokynmi platiteľa, ale o transakcie, ktoré platiteľom neboli autorizované, zameriam sa na situáciu neautorizovaných platobných transakcií.

[11] Okolnosti, za ktorých sa má platobná transakcia považovať za neautorizovanú, sa stanovujú v článku 54 smernice 2007/64.

[12] Pozri v tomto zmysle rozsudok CRCAM (bod 33).

[13] Rozsudok CRCAM (bod 40).

[14] Tamže.

[15] Pozri GEVA, B.: The EU payment services directive: An outsider's view. In: *Yearbook of European Law*, roč. 28, č. 1, 2009, s. 177 – 215, na s. 200, kde sa podotýka, že táto obmedzená zodpovednosť existuje aj v prípade, keď platiteľ nepochybil a o okolnostiach, ktoré si vyžadujú oznámenie podľa článku 56 smernice 2007/64, nevie.

2. Vzájomný vzťah medzi oznamovacími povinnosťami platiteľa

32. Z opisu právneho rámca uvedeného vyššie vyplýva, že užívateľ má vo vzťahu k platobnému nástroju všeobecnú povinnosť náležitej starostlivosti. Jej osobitným prejavom je oznamovacia povinnosť.[16] Táto povinnosť zastáva v kontexte pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti za neautorizované transakcie ústredné miesto a slúži ako „*meradlo*“ na účely rozdeľovania zodpovednosti za neautorizované transakcie medzi platiteľa a poskytovateľa služieb.[17]

33. Je možné identifikovať najmenej tri situácie, v ktorých užívateľovi vzniká oznamovacia povinnosť.

34. Po prvé ide o situáciu, keď užívateľ zistí stratu, krádež alebo zneužitie platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie. Článok 56 ods. 1 písm. b) smernice 2007/64 v tejto situácii vyžaduje, aby užívateľ platobných služieb informoval poskytovateľa služieb bez zbytočného odkladu. Ako je zrejmé z článku 57 ods. 1 písm. d) tejto smernice so zreteľom na jej odôvodnenie 32, cieľom tohto oznámenia je umožniť poskytovateľovi platobných služieb zablokovať platobný nástroj a zabrániť ďalšiemu neautorizovanému použitiu.

35. Po druhé ide o situáciu, keď užívateľ zistí neautorizovanú transakciu. Na to, aby mal užívateľ v takomto prípade nárok na nápravu neautorizovanej transakcie, sa podľa článku 58 uvedenej smernice vyžaduje, aby poskytovateľa platobných služieb informoval bez zbytočného odkladu. Cieľom oznamovacej povinnosti podľa tohto článku je umožniť platiteľovi napadnúť neautorizované transakcie a dosiahnuť vrátenie príslušných súm.

36. Zatiaľ čo článok 56 ods. 1 písm. b) plní *preventívnu funkciu*, pretože umožňuje zablokovanie platobného nástroja a poskytuje ochranu pred rizikom neautorizovaných transakcií, článok 58 má predovšetkým *kompenzačnú funkciu*, pretože umožňuje vrátenie sumy neautorizovanej transakcie.[18]

37. Po tretie ide o situáciu, keď predchádzajúce dve situácie nastanú (takmer) *súčasne*. Ako vo svojom vyjadrení správne podotkla Komisia, môže sa stať, že po strate, krádeži, zneužití alebo neautorizovanom použití platobného nástroja dôjde k neautorizovanej transakcii, čo sa zrejme udialo aj vo veci samej. Oznamovacie povinnosti podľa článku 56 ods. 1 písm. b) a článku 58 sa v takejto situácii musia uplatňovať *koherentne*. V záujme zabezpečenia koherentnosti sa oznámenie (a napadnutie) neautorizovanej transakcie podľa článku 58 musí chápať v tom zmysle, že *zahŕňa* aj oznámenie podľa článku 56 ods. 1 písm. b). Oznámenie neautorizovanej transakcie v takejto situácii plní preventívnu aj kompenzačnú funkciu a nahrádza oznámenie podľa článku 56.[19]

[16] Pozri BOURGUIGNON, C.: L'utilisateur dans la nouvelle loi sur les services de paiement: entre protection et responsabilisation. In: JACQUEMIN, H., MICHAUX, B., BOURGUIGNON, C.: *Actualités en droit du numérique*. Anthemis, Limal 2019, s. 153 – 215, na s. 206.

[17] Tamže, na s. 207, kde sa oznamovacia povinnosť opisuje ako „curseur de la répartition des responsabilités“. V rovnakom duchu pozri GUIMARÃES, M. R., STEENNOT, R.: Allocation of liability in case of payment fraud: who bears the risk of innovation? A comparison of Belgian and Portuguese law in the context of PSD2. In: *European Review of Private Law*, Kluwer Law International, č. 1, 2022, vol 30, č. 1, s. 29 – 72, na s. 46, kde sa uvádza, že „prípadná príčinná súvislosť medzi správaním [užívateľa] a neautorizovanými platobnými transakciami zaniká oznámením“.

[18] TORCK, S.: Délai de contestation des opérations de paiement non autorisées: renvoi préjudiciel de la Cour de Cassation. In: *Revue de droit bancaire et financier*, č. 2, 2024, poznámka 28.

[19] Tamže; S.Torck podotýka, že napadnutie založené na článku 58 nahrádza oznámenie podľa článku 56, ktoré sa stalo vzhľadom na okolnosti neúčinné („la contestation fondée sur l'article 58 prend le relais du signalement fondé sur l'article 56, rendu inefficace par les circonstances“).

3. Časový rámec oznámenia podľa článku 58 smernice 2007/64

38. Článok 58 smernice 2007/64 vyžaduje, aby si platiteľ splnil svoju povinnosť informovať poskytovateľa platobných služieb v konkrétnom časovom rámci. Na to, aby mal užívateľ nárok na nápravu zo strany poskytovateľa, musí tohto poskytovateľa „bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, inform[ovať] o tom, že zistil neautorizované… platobné transakcie“.

39. Predmetom prvej otázky je to, či sa užívateľovi platobných služieb v dôsledku oneskoreného oznámenia odníma nárok na nápravu aj v prípade, keď k oznámeniu dôjde v lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu. Odpoveď na túto otázku závisí od toho, či povinnosť oznámiť zistenie neautorizovanej transakcie „bez zbytočného odkladu“ predstavuje oddelenú a samostatnú podmienku, ktorá sa uplatňuje *kumulatívne* s povinnosťou uskutočniť oznámenie do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

40. Podľa ustálenej judikatúry treba na účely výkladu ustanovenia práva Únie zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou. Prvky relevantné pre výklad ustanovenia práva Únie môže poskytnúť aj história jeho vzniku. [20]

41. Pokiaľ ide po prvé o znenie článku 58, na úvod treba podotknúť, že časové podmienky oznámenia sú spojené s výrazom *„a najneskôr do“*. Z tohto výrazu zrejme vyplýva, že v článku 58 sa stanovujú dve samostatné podmienky, pričom na to, aby vznikol nárok na nápravu, musia byť splnené obe.

42. Tieto dve časové podmienky sa navyše líšia svojou povahou aj rozsahom.

43. Pokiaľ ide o oznámenie „bez zbytočného odkladu“, treba poznamenať, že smernica 2007/64 tento výraz nevymedzuje. [21] Ako v podstate uviedla francúzska vláda, v závislosti od jazykového znenia ho možno vykladať ako výraz zdôrazňujúci bezprostrednosť oznámenia [22] alebo prílišnú dĺžku omeškania [23].

44. Napriek jemným rozdielom v závislosti od jazykového znenia je potrebné podotknúť, že v článku 58 sa neuvádza *okamžité* konanie. Z toho vyplýva, že pri posudzovaní promptnosti platiteľovej reakcie v jednotlivých prípadoch existuje istá voľnosť. Platiteľ teda musí konať čo najskôr so zreteľom na okolnosti. Za oneskorenie v každom prípade nemožno považovať situáciu, keď platiteľ o udalosti vedúcej k neautorizovanej transakcii v skutočnosti nevie. [24]

45. Tento výklad potvrdzuje odôvodnenie 31 smernice 2007/64, v ktorom sa uvádza, že užívateľ platobných služieb by mal poskytovateľa platobných služieb o každom spore, ktorý sa týka údajne neautorizovaných transakcií, informovať „čo najskôr“.

[20] Rozsudok CRCAM (bod 31 a citovaná judikatúra).

[21] Francúzska vláda vo svojich pripomienkach uviedla analýzu výrazu „bez zbytočného odkladu“, v rámci ktorej zohľadnila povinnosti, ktoré sa ukladajú Komisii alebo členským štátom v iných aktoch práva Únie. Zastávam však názor, že rozdiely medzi inštitúciou Únie alebo orgánom členského štátu a súkromnou osobou, konkrétne platiteľom, akúkoľvek analógiu vylučujú.

[22] Uvedené zrejme platí v prípade francúzskeho („sans tarder“), holandského („onverwijld“), nemeckého („unverzüglich“), gréckeho („αμελλητί“) a talianskeho („senza indugio“) jazykového znenia.

[23] Uvedené zrejme platí v prípade anglického („without undue delay“), španielskeho („sin tardanza injustificada“) a lotyšského („bez liekas kavēšanās“) jazykového znenia.

[24] Pozri STORCK, M. et al.: *Code Monétaire et Financier. Annoté et commenté.* 14e édition, Paris: Dalloz, 2024, s. 170, a HENNARD, G.: Loi sur les services de paiement: l'exécution des opérations de paiement – Responsabilités en cas d'inexécution ou d'exécution incorrecte des opérations de paiement. In: *Betalingsdiensten / Services de paiement.* 1e édition, Bruxelles: Intersentia, 2011, s. 137 – 194, na s. 172.

46. S prihliadnutím na odôvodnenie 31 sa výraz „bez zbytočného odkladu“ musí vykladať v tom zmysle, že od užívateľa platobných služieb vyžaduje, aby konal *rýchlo*, čo sa má posudzovať – ako v podstate podotkla Komisia – *so zreteľom na okolnosti*.

47. Ako v podstate uviedla česká vláda, potreba zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu naznačuje, že požiadavka, aby sa oznámenie vykonalo „bez zbytočného odkladu“, je *subjektívna*. Jej subjektívna povaha vyplýva aj z jej východiska, ktorým je vedomosť, že došlo k neautorizovanej transakcii.

48. Na rozdiel od tejto subjektívnej časovej podmienky je podmienka, že oznámenie sa musí vykonať najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, objektívna. Uplynutie 13 mesiacov totiž možno objektívne určiť a nezávisí od okolností daného prípadu. Deň, keď týchto 13 mesiacov začína plynúť, okrem toho nezávisí od vedomosti platiteľa o neautorizovanej transakcii (ktorú navyše môže byť náročné určiť) [25], ale od dňa odpísania z účtu.

49. Súdny dvor v rozsudku CRCAM objasnil, že lehota 13 mesiacov je „maximálnou lehotou“, v ktorej oznámenie musí byť vykonané. [26] Užívateľ, ktorý neoznámil svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú transakciu v tejto lehote, nemôže uplatňovať zodpovednosť tohto poskytovateľa, a to ani na základe všeobecného práva, a teda nemôže dosiahnuť vrátenie tejto neautorizovanej transakcie. [27] Ako uviedla Veracash, lehota 13 mesiacov je „konečnou lehotou“ („délai butoir“), v ktorej musí dôjsť k oznámeniu.

50. Z uvedeného vyplýva, že povinnosť vykonať oznámenie „bez zbytočného odkladu“ je oddelená od povinnosti vykonať oznámenie v lehote 13 mesiacov. Ak užívateľ platobných služieb zistenie neautorizovanej transakcie neoznámi „bez zbytočného odkladu“, nemožno to jednoducho „kompenzovať“ oznámením v lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu.

51. Po druhé platí, že kontextuálny výklad článku 58 smernice 2007/64 potvrdzuje doslovný výklad tohto ustanovenia.

52. Súdny dvor v rozsudku CRCAM konštatoval, že článok 58, na ktorý sa odkazuje v článku 60 ods. 1 tejto smernice, ukladá užívateľovi platobných služieb všeobecnú oznamovaciu povinnosť. [28] Ako som podotkla vyššie [29], oznámenie v kontexte pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti za neautorizované platobné transakcie zastáva ústredné miesto. Ak by sa akceptovalo, že platiteľ môže 13 mesiacov čakať a až potom transakciu, ktorú zistil, napadnúť, oslabilo by to účinnosť povinnosti vykonať oznámenie „bez zbytočného odkladu“. V špecifickej situácii, keď je neautorizovaná transakcia výsledkom straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja, oneskorené oznámenie tejto transakcie oddiali prijatie opatrení zo strany poskytovateľa platobných služieb v súlade s článkom 57 ods. 1 písm. d) smernice 2007/64. Oneskorené oznámenie neautorizovaných transakcií, ktoré platiteľ zistil, navyše oddiali aj vznik zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb podľa článku 60 tejto smernice. Ako teda v podstate uviedla Komisia, oneskorené oznámenie neautorizovaných transakcií, ktoré platiteľ zistil, takisto ohrozuje plnenie cieľov článku 57 ods. 1 písm. d) a článku 60 uvedenej smernice.

[25] Pozri GUIMARÃES, M. R., STEENNOT, R.: c. d., poznámka pod čiarou 17, na s. 48.

[26] Pozri v tomto zmysle rozsudok CRCAM (body 38 a 50).

[27] Rozsudok CRCAM (bod 36).

[28] Tamže (bod 33).

[29] Pozri bod 32 vyššie.

53. Po tretie platí, že teleologický výklad článku 58 smernice 2007/64 podporuje doslovný a kontextuálny výklad tohto ustanovenia. V špecifickej situácii, keď sú straty súvisiace s neautorizovanou transakciou spôsobené stratou, krádežou alebo zneužitím platobného nástroja, oneskorené oznámenie poskytovateľovi platobných služieb bráni v okamžitom prijatí opatrení a zvyšuje riziko neautorizovaných transakcií. Ak teda poskytovateľ platobných služieb nie je informovaný bez zbytočného odkladu, oslabuje to preventívny účel oznámenia. [30]

54. Ako navyše v podstate podotkla Komisia, výklad, podľa ktorého má platiteľ nárok na nápravu aj v prípade, že nevykonal oznámenie bez zbytočného odkladu, ohrozuje právnu istotu a vyvažovanie záujmov poskytovateľa platobných služieb a užívateľa platobných služieb.

55. Po štvrté platí, že pozadie vzniku smernice 2007/64 podporuje výklad, ktorý vyplýva z doslovného, kontextuálneho a teleologického výkladu článku 58 danej smernice.

56. Na základe prípravných prác je zrejmé, že v pôvodnom návrhu smernice vypracovanom Komisiou [31] sa lehota porovnateľná s lehotou uvedenou v článku 58 smernice 2007/64 nestanovovala a daná lehota bola zavedená v priebehu legislatívneho procesu. [32] Zámerom zavedenia jednotnej lehoty 13 mesiacov však nebolo nahradenie povinnosti vykonať oznámenie bez zbytočného odkladu. Ako Súdny dvor podotkol vo svojom rozsudku CRCAM, rýchlo sa ukázalo, že zavedenie tejto lehoty je nevyhnutné na zabezpečenie právnej istoty užívateľa týchto služieb a ich poskytovateľa. [33] Stanovením maximálnej lehoty 13 mesiacov sa zabezpečuje, aby sa platobná transakcia po uplynutí tejto lehoty stala konečnou. [34] Cieľ zabezpečiť, aby sa transakcia stala konečnou, však nemá vplyv na samostatnú povinnosť užívateľa vykonať oznámenie bez zbytočného odkladu.

57. Z uvedeného vyplýva, že užívateľ platobných služieb musí splniť obe podmienky stanovené v článku 58 smernice 2007/64. Tým nie je dotknuté uplatňovanie článku 61 ods. 2 tejto smernice, ktorý upravuje zodpovednosť platiteľa v prípade, že sú straty súvisiace s neautorizovanou transakciou spôsobené okrem iného úmyselným neoznámením straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja alebo ich neoznámením v dôsledku hrubej nedbanlivosti, čo je predmetom druhej položenej otázky.

58. Vzhľadom na všetky uvedené úvahy sa má článok 58 smernice 2007/64 so zreteľom na jej články 56, 60 a 61 vykladať v tom zmysle, že platiteľovi je v zásade odňaté právo na vrátenie sumy neautorizovanej transakcie, ak poskytovateľovi platobných služieb túto transakciu oznámil oneskorene, a to aj napriek tomu, že tak urobil v lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu. Tým nie je dotknuté uplatňovanie článku 61 ods. 2 tejto smernice.

[30] Pozri body 34 a 36 vyššie.

[31] Presadzovanie lisabonského programu Spoločenstva – Návrh smernic[e] [E]urópskeho [p]arlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES [KOM(2005) 603 v konečnom znení].

[32] Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci CRCAM (C-337/20, EU:C:2021:564, body 44 až 46).

[33] Rozsudok CRCAM (bod 48).

[34] Tamže (bod 49).

B. Druhá otázka

59. Hoci vnútroštátny súd vo svojej druhej otázke konkrétne ustanovenie smernice 2007/64 neuvádza, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je napriek tomu zrejmé, že žiada o výklad článku 61 ods. 2 tejto smernice so zreteľom na jej článok 56 ods. 1 písm. b). Druhá otázka sa navyše kladie iba v prípade kladnej odpovede na prvú otázku.

60. Vnútroštátny súd sa teda svojou druhou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 so zreteľom na jej článok 56 ods. 1 písm. b) vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanou transakciou a spôsobených stratou, krádežou alebo zneužitím platobného nástroja alebo jeho neautorizovaným použitím sa platiteľovi odníma právo na vrátenie iba v situácii, keď poskytovateľa platobných služieb neinformoval úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti.

61. Článok 61 smernice 2007/64 obsahuje osobitné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na pravidlá týkajúce sa zodpovednosti za straty súvisiace s neautorizovanými transakciami a spôsobené použitím stratených, odcudzených alebo zneužitých platobných nástrojov.[35] Z článku 61 ods. 2 tejto smernice so zreteľom na jej článok 56 ods. 1 písm. b) konkrétnejšie vyplýva, že platiteľ zodpovedá za všetky straty súvisiace s neautorizovanými transakciami, ak mu vzniknú okrem iného preto, že úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti poskytovateľovi platobných služieb neoznámil stratu, krádež alebo zneužitie platobného nástroja alebo jeho neautorizované použitie.

62. V článku 61 ods. 2 sa oznamovacia povinnosť podľa článku 58 výslovne neuvádza. Ako sa však podotýka vyššie,[36] v závislosti od situácie a vývoja udalostí platí, že keď je neautorizovaná transakcia výsledkom straty, krádeže alebo zneužitia platobného nástroja, oznámenie neautorizovanej transakcie podľa článku 58 zahŕňa aj oznámenie podľa článku 56 ods. 1 písm. b). V záujme toho, aby sa v takýchto situáciách zabezpečil koherentný výklad článku 61 ods. 2, článku 56 ods. 1 písm. b) a článku 58, sa na oznámenie podľa článku 58 musia vzťahovať podmienky stanovené v článku 61 ods. 2.

63. Platiteľovi sa teda odníma právo na vrátenie, ak neautorizovanú transakciu, ku ktorej došlo po strate, krádeži alebo zneužití platobného nástroja, neoznámil „úmyselne“ alebo „v dôsledku hrubej nedbanlivosti“.

64. Z odôvodnenia 33 smernice 2007/64 vyplýva, že pri posudzovaní prípadnej nedbanlivosti by sa mali zohľadniť všetky okolnosti. Podľa daného odôvodnenia by sa dôkazy údajnej nedbanlivosti a jej rozsah mali posúdiť podľa vnútroštátneho práva.

65. Zatiaľ čo pojem „nedbanlivosť“ označuje neúmyselné konanie alebo opomenutie, ktorým zodpovedná osoba porušuje svoju povinnosť náležitej starostlivosti, pojem „hrubá nedbanlivosť“ môže označovať iba *zjavné* porušenie tejto povinnosti.[37] Smernica 2015/2366 sa síce vo veci samej neuplatňuje, no tento výklad pojmu „hrubá nedbanlivosť“ potvrdzuje. Jej odôvodnenie 72 uvádza, že „hrubá nedbalosť [nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*] by mala znamenať viac ako samotná nedbalosť [nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*] a zahŕňať správanie, ktoré vykazuje vysoký stupeň zanedbania starostlivosti“.

[35] Pozri bod 31 vyššie.

[36] Bod 37 vyššie.

[37] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júna 2008, Intertanko a i. (C-308/06, EU:C:2008:312, body 75 a 76).

66. Z článku 59 ods. 2 smernice 2007/64 v každom prípade vyplýva, že samotné použitie platobného nástroja ako také nie je dostatočným dôkazom, že platiteľ konal podvodným spôsobom alebo si úmyselne či v dôsledku hrubej nedbanlivosti nesplnil jednu alebo viaceré svoje povinnosti podľa jej článku 56.

67. Na účely článku 61 ods. 2 smernice 2007/64 preto obyčajné porušenie povinnosti náležitej starostlivosti alebo – ako uviedla Komisia – „jednoduchá nedbanlivosť“ na vylúčenie vrátenia príslušnej sumy platiteľovi postačovať nebude.[38] Ako teda správne podotkol vnútroštátny súd, článok 61 ods. 2 „nesankcionuje“ každé omeškanie oznámenia bez ohľadu na okolnosti a správanie platiteľa. K strate práva na vrátenie vedie len omeškanie oznámenia spôsobené úmyselným konaním alebo hrubou nedbanlivosťou platiteľa.

68. Vzhľadom na uvedené sa má článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 so zreteľom na jej článok 56 ods. 1 písm. b) vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanou transakciou a spôsobených stratou, krádežou alebo zneužitím platobného nástroja alebo jeho neautorizovaným použitím sa platiteľovi odníma právo na vrátenie iba v situácii, keď poskytovateľa platobných služieb neinformoval úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti.

C. Tretia otázka

69. Hoci vnútroštátny súd vo svojej tretej otázke konkrétne ustanovenie smernice 2007/64 neuvádza, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je napriek tomu zrejmé, že žiada o výklad článku 61 ods. 2 danej smernice a konkrétnejšie o výklad rozsahu neautorizovaných transakcií, v prípade ktorých znáša riziko platiteľ. Tretia otázka sa navyše kladie iba v prípade kladnej odpovede na prvú otázku.

70. Vnútroštátny súd sa teda svojou treťou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanými transakciami, ktoré platiteľ úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oznámil oneskorene, sa tomuto platiteľovi odníma právo na vrátenie vo vzťahu ku všetkým neautorizovaným transakciám alebo iba k tým transakciám, ktorým sa dalo zabrániť, keby sa oznámenie neuskutočnilo oneskorene.

71. V tejto súvislosti podľa ustálenej judikatúry uvedenej vyššie[39] platí, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie treba zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou.

72. Po prvé, pokiaľ ide o znenie článku 61 ods. 2 smernice 2007/64, dané ustanovenie uvádza, že platiteľ má znášať „všetky straty súvisiace s neautorizovanými platobnými transakciami“, ak mu vznikli okrem iného úmyselným nesplnením oznamovacej povinnosti alebo jej nesplnením v dôsledku hrubej nedbanlivosti. Na jednej strane výrazy „*všetky straty*“ a „*neautorizovanými platobnými transakciami*“ zrejme naznačujú, že rozsah transakcií, vo vzťahu ku ktorým si platiteľ nesplnil svoje povinnosti, sa má vykladať široko. Medzi transakciami, ktorým sa včasným oznámením predísť dalo, a transakciami, ktorým sa včasným oznámením predísť nedalo, sa nerozlišuje.

[38] Pozri GUIMARÃES, M. R., STEENNOT, R.: c. d., poznámka pod čiarou 17, na s. 50, kde sa uvádzajú príklady z vnútroštátnej judikatúry.

[39] Bod 40 vyššie.

73. Na druhej strane výraz „straty[, ktoré] vznikli“ vytvára príčinnú súvislosť medzi stratami a správaním platiteľa, ktorému tieto straty „vznikli“ okrem iného tým, že nevykonal oznámenie. Ako v podstate tvrdila Komisia, požiadavka tejto príčinnej súvislosti by sa dala vykladať v tom zmysle, že z nej vyplýva, že ide iba o straty spôsobené transakciami, ktorým sa včasným oznámením dalo zabrániť.

74. Podľa môjho názoru však z kontextu a cieľa článku 61 ods. 2 smernice 2007/64 namiesto toho vyplýva, že ak platiteľ úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti neoznámil neautorizované transakcie, znáša všetky straty súvisiace so všetkými týmito transakciami.

75. Po druhé, pokiaľ ide o kontext daného ustanovenia, v prvom rade treba pripomenúť, že podmienkou neobmedzenej zodpovednosti platiteľa je podvodné konanie, úmyselné nesplnenie jednej alebo viacerých povinností podľa článku 56 alebo nesplnenie jednej alebo viacerých povinností podľa článku 56 smernice 2007/64 v dôsledku hrubej nedbanlivosti. Z tohto ustanovenia vyplýva, že takéto správanie musí mať pre platiteľa dôsledky, konkrétne stratu práva na vrátenie.

76. Ďalej, ako som už podotkla [40], oznámenie v systéme zodpovednosti za neautorizované transakcie zastáva ústredné miesto. Predovšetkým v prípade, keď je sporná transakcia výsledkom neautorizovaného použitia platobného nástroja, má oznámenie preventívnu funkciu, pričom poskytovateľovi platobných služieb umožňuje platobný nástroj zablokovať a znížiť riziko neautorizovaných platobných transakcií. Pravidlá týkajúce sa zodpovednosti za takéto neautorizované transakcie sú založené na domnienke, že včasným oznámením *sa im dalo predísť*. Ak by sa na účely práva na vrátenie rozlišovalo medzi dvoma kategóriami transakcií, teda tými, ktorým sa predísť dalo, a tými, ktorým sa predísť nedalo, bolo by to v rozpore s logikou systému zodpovednosti.

77. Po tretie tento záver napokon potvrdzuje aj účel článku 61 ods. 2 smernice 2007/64 a právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Cieľom pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti za neautorizované transakcie, ktoré sú výsledkom straty, krádeže alebo zneužitie platobného nástroja, je vyvažovať záujmy platiteľa a poskytovateľa platobných služieb. Keby sa rozsah zodpovednosti zužoval, aby doň patrila iba časť neautorizovaných transakcií, bolo by to v rozpore s vyvažovaním záujmov zmluvných strán. Okrem toho by to ohrozovalo plnenie cieľa, ktorým je motivovanie platiteľa k tomu, aby poskytovateľa platobných služieb informoval bez zbytočného odkladu.

78. Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanými transakciami, ktoré platiteľ úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oznámil oneskorene, sa platiteľovi neodníma právo na vrátenie iba vo vzťahu k tým transakciám, ktorým sa dalo zabrániť, keby sa oznámenie neuskutočnilo oneskorene, ale vo vzťahu ku všetkým neautorizovaným transakciám.

[40] Body 32 a 52 vyššie.

V. Návrh

79. Vzhľadom na všetky uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), takto:

1. Článok 58 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES, so zreteľom na jej články 56, 60 a 61

   sa má vykladať v tom zmysle, že platiteľovi je v zásade odňaté právo na vrátenie sumy neautorizovanej transakcie, ak poskytovateľovi platobných služieb túto transakciu oznámil oneskorene, a to aj napriek tomu, že tak urobil v lehote 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu. Tým nie je dotknuté uplatňovanie článku 61 ods. 2 smernice 2007/64.

2. Článok 61 ods. 2 smernice 2007/64 so zreteľom na článok 56 ods. 1 písm. b) tejto smernice

   sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanou transakciou a spôsobených stratou, krádežou alebo zneužitím platobného nástroja alebo jeho neautorizovaným použitím sa platiteľovi odníma právo na vrátenie iba v situácii, keď poskytovateľa platobných služieb neinformoval úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti.

3. Článok 61 ods. 2 smernice 2007/64

   sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade strát súvisiacich s neautorizovanými transakciami, ktoré platiteľ úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti oznámil oneskorene, sa platiteľovi neodníma právo na vrátenie iba vo vzťahu k tým transakciám, ktorým sa dalo zabrániť, keby sa oznámenie neuskutočnilo oneskorene, ale vo vzťahu ku všetkým neautorizovaným transakciám.